

Monopólium a fordítási piacon

Nyelvcsapások

A Versenyhivatalnak is szemet szúrtak az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda magas tarifái. A társaság egyeduralmát megtörni hivatott jogszabály vontatottan készül.

AGAZDASÁGI ERŐFŐLÉNNYEL való visszaélés tilalmának feltételezett megsértése miatt vizsgálódik az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda (OFFI) Zrt.-nél a Gazdasági Versenyhivatal (GVH). A hatóság egy panasz nyomán „észlelte”, hogy a hiteles fordítások és lektorálások díját valószínűleg indokolatlanul magasan állapították meg. Amit az is súlyosbít, hogy egy 1986-os, ám még ma is hatályos minisztertanácsi rendelet szerint hiteles fordítást, fordítás hitelesítését, valamint idegen nyelvű hiteles másolatot csak az OFFI készíthet. Bár cégiratokról már szakfordítók is adhatnak hiteles fordítást, ügyvédi tapasztalatok szerint a cégbíróságok változatlanul a 100 százalékban állami

tulajdonú fordítóhivatal címeres papírját látják szívesebben.

Az OFFI-nak nem ez az első ilyen ügye: a GVH már 2007 szeptemberében is vizsgálódott, nem él-e vissza erőfölényével a hagyományosan kivételezett társaság. Ám mivel az OFFI akkor vállalta, hogy gyorsít az ügyintézésen és csökkenti az árait, a versenyhivatal cserébe a jogsértés megállapítása nélkül lezárta az eljárást. (Az OFFI-nál az újabb vizsgálat lezárásáig nem kívántak a HVG-nek nyilatkozni.)

Valamelyest tényleg javult a helyzet a korábbi versenyhivatali eljárás óta, ám az OFFI árai és vállalási határidejei még mindig irreálisnak tűnnek (lásd Megérik a pénzüket? című írásunkat). A 29. vá-

a tiszta piaci verseny azonnal felőrölné

Mégérik a pénzüket?

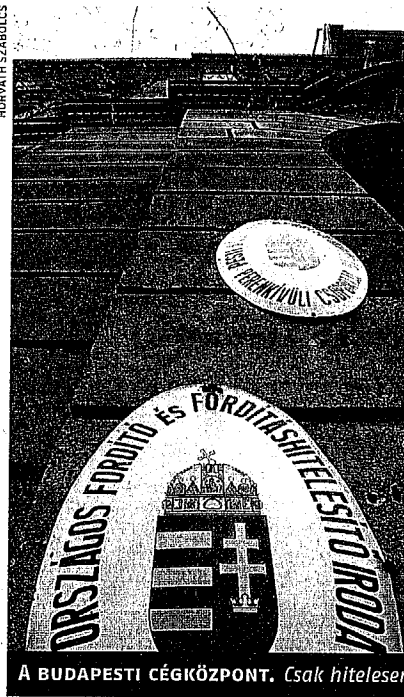
Az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. árai többszörösen meghaladják a piaci viszonyok közt elérhető – igaz, nem hiteles, de a fordítóirodákön számon kérhető – fordítások tarifáit. Az árkülönbözet jó esetben „csak” háromszorosa a piacinak, mint például a cégiratok esetében. Az OFFI-nál 800 ezer forintosra becsült munka egy fordítóirodánál szép haszonnal 220 ezerből is elkészül. Az állami cég árai a rengeteg pótléktól lesznek kirívóan magasak, ugyanígy szinte mindent felszámítanak. Alapáron csak angolul, németül, franciául és oroszul dolgoznak. Bár nyilván nem nehéz anyanyelvi szinten szlovákul és románul beszélő, akár diplomás fordítót találni, ezekért a nyelvekért

fordításonként már 50 százalékos nyelvpótlékot számítanak fel, csakúgy, mint például az olaszért és a spanyolért. A görög, török, szlovén, norvég szövegért dupla, míg például a japán és arab nyelvű anyagokért két és félszeres árat kérnek.

A normál vállalási határidő az OFFI-nál 10 nap, az úgynevezett alapiratoknál (ilyenek az anyakönyvi kivonatok, különböző igazolványok) három nap, ha ennél gyorsabban kellene a papírok, sürgősségi pótlékot kell fizetni.

A végső ár függ az iratok besorolásától is: a speciális szövegek (például jogszabályok, orvosi igazolások) után 50 százaléknyi a felár. A leütésenként (vagyis a karakterekkel és a szóközökkel együtt) számított fordítási és lektorálási díj mellé az áfa mellett iratonként 1500 forint hitelesítési díjat és oldalanként 300 forintnyi illetékbejegyet is felszámítanak. Így kerül egy emelt szintű és

HORVÁTH SZABOLCS

A BUDAPESTI CÉGIKÖZPONT. Csak hiteleser

rosban ügyfélszolgálati irodát fenntartó cég ráadásul igazi „állami vízfej”: 2008-ban 1,5 milliárd forintos forgalom mellett mindössze 328 ezer forintot mér szerinti eredményt ért el. Ellenfelei szerint a társaságot a tiszta piaci verseny azonnal felőrölné. Most azonban nincsen igazán kitől tartania. Segít neki például az a közhiedelem is, miszerint „a hivatalos ügyintézéshez OFFI-s papír kell”. Pedig Magyarországon jogszabály csak néhány esetben teszi kifejezetten kötelezővé hiteles fordítás készíttetését, így például a diplomahonosítás, a különböz-

egy normál érettségi angolra fordítása 34 ezer forintba. Az OFFI fővárosi Bajza utcai ügyfélszolgálat mellett irodát nyitó „alternatív” fordítóirodánál fix áron, 5000 forintért kínálják a hasonló bizonyítványok fordítását. Ez a munka úgy nem túl nagy szellemi kihívás a gépen lévő sablon alapján, az adatok átrásával akár 10 perc alatt is elkészíthető. Ezért persze egyáltalán nem kellene pénz kiadni, ha az egységes Európa szellemében, az igazolványokhoz hasonlóan például az érettségi papírokat több nyelven is kiállítanák. A leütésenkénti számítást viszont nem lehet csak az OFFI-nak felróni, igazi magyarsajátosság. „Igy vannak kikalkulálva az árak” – mondta a HVG-nek Énekes Lajos, a Reflex Fordítóiroda ügyvezetője, aki szerint senkit sem tenné boldogabbá, ha a szóközöket nem számolnák, viszont a karakterekért többet kérnének.

(születési, házassági, halotti) anyakönyvi ügyek, vagy az államközi szerződések. Más esetekben érdemes rákérdezni az adott hivatalnál, hogy milyen fordítást kérnek; külföldön pedig értelemszerűen semmiféle előjoga nincs a magyarországi állami „fordítóközpontnak”.

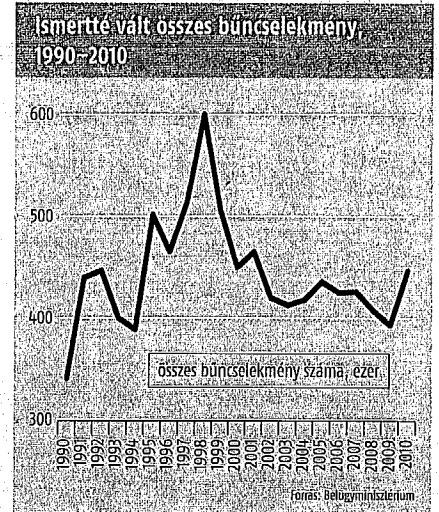
EGÉSZ EURÓPÁBAN PÉLDA NÉLKÜLI az OFFI „monopóliuma, ezen már régen változtatni kellett volna” – mondta a HVG-nek Lehelné Mendel Veronika, az Intercontact fordítóiroda ügyvezetője. Ez a társaság a megrendelői között számos uniós és magyar intézményt tudhat, például már hat éve ők az Európai Parlament kizárólagos magyarra fordítói. A piacnyitástól nem azt várja a cég, hogy a hiteles fordításra vágyó ügyfelek zúduljanak be az ajtón, hanem például annak az átgályos helyzetnek a megszűnését, hogy miközben állami monopóliuma van, az OFFI – ott adott esetben csökkentett árakkal – piaci szereplőként közbeszerzési eljárásokon is elindul.

A problémákat a politikusok is látják, de megoldani, úgy tűnik, nem igazán akarják. Az igazságügyi tárca már többször nekifogott, hogy törvényt hozzon a hiteles fordításokról, de a piac liberalizálását célzó próbálkozások rendre elakadtak. Legmesszebb 2004-ben jutottak, akkor a közigazgatási államtitkári egyeztetések is megtörténtek, de a parlamentig már nem jutott a javaslat, amely megszüntette volna az OFFI monopóliumát, és egy kamarára bízta volna a hiteles fordítást végzők kiválasztását. Ebben a felállásban – Schaffler György, a Magyar Fordítók és Tolmácsok Egyesülete elnökének hangsúlyozottan magánélménye szerint – az OFFI a kamara szakmai kiszolgáló bázisa lenne, néhány fővel és nevének megtartásával segítené a szakmai elvek érvényre jutását a piaci viszonyok közepette is.

A törvényalkotás újra napirenden van – erről az érintettek közvetve Fónagy Jánostól, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkáráról értesülhettek, aki Dúró Dóra jobbkios képviselő interpellációjára adott válaszában tett említést erről. A fordítói szervezetek véleményét azonban eddig senki nem kérte ki. A kormányzati kommunikációért felelős államtitkárságtól kapott tájékoztatás szerint „jelenleg a koncepció kialakítása van folyamatban, a lehetséges megoldások mérlegelését végzik a kollegák”. A kormány első féléves munkatervében mindenesetre nem szerepel ilyen javaslat tárgyalása. ■

Bűnügyi gyorsleltár – 2010: kilenc rablás, húsz zaklatás naponta

Az ezredforduló óta tavaly vált ismertté a legtöbb – 447 ezer – bűncselekmény Magyarországon. A rendszerváltás kezdetétől (1990) számítva a 2010-es év ugyanakkor „csak” a kilencedik legveszélyesebb esztendőnek volt tekinthető – legalábbis a hatóságok tudomására jutott bűncselekmények száma alapján. A rendőrség által regisztrált adatok szerint a legtöbbször elkövetett törvénysértésnek tavaly is a lopások bizonyultak: jogtalan eltulajdonítás címén 141 ezer alkalommal indult eljárás, ami 13 százalékos növekedés 2009-hez képest. Ugyancsak megugrott a betörések száma, tavalyelőtt 38 ezer, a múlt évben 44 ezer ilyen ügyben vizsgálták a nyomozók. Növekvő tendencia érvényesült a csalások esetében is, ahol 29,5 ezerrel 32 ezerre emelkedett a leleplezett törvénysértések száma. Tömegesen elkövetett deliktumnak tekinthető végül a „visszaélés okirattal” elnevezésű bűncselekmény (amit például jogosítvány, lakcím-, tb-kártya, személyazonosító igazolvány és más hasonló okmányok illegális megszerzésével és használatával lehet elkövetni), amelyből 39 ezret regisztrált múlt évben az országos bűnügyi statisztika – derül ki a Belügyminisztérium

által a HVG rendelkezésére bocsátott kriminálstatisztikai adatokból. A legújabb bűncselekmények közül tovább folytatja látványos karrierjét a Btk.-ba alig három esztendővel ezelőtt bekeült zaklatás. A másokat kiretlen telefonhívásokkal, fenyegető üzenetekkel háborgató, vagy valakit folyamatosan követő személyek ellen 2008-ban 2896, tavaly viszont már 7777 alkalommal indult eljárás. Nem maradt holt betű a büntetőködexben az állatkínzást bűncselekménnyé minősítő szadista magatartás sem: a 2004-ben kodifikált vétség miatt tavaly 1158 alkalommal indult vizsgálat (2009-ben 723 esetben). Az agresszív bűncselekmények száma ugyancsak jelentősen megugrott. Az utóbbi tizenkét hónapban 15 ezer testi sértés (2009-ben: 13 ezer), 3396 rablás (3159) és 13 ezer garázdaság (10 ezer) kapcsán indítottak bűnvádi eljárást a hatóságok. A zsarolások száma ezzel egy időben 745-ről 865-re, az erőszakos közösüléseké 228-ról 246-ra, az emberrablásoké 14-ről 18-ra emelkedett. A leleplezett gazdasági bűncselekmények tekintetében vegyes a kép: pénzhamisítás miatt 1970, adócsalás címén 2009, bankkártyás visszaélés kapcsán 10 ezer esetben léptek fel a nyomozó szervek, ami 10–80 százalék közötti növekedést jelent 2009-hez képest. A felderített csődbűncselekmények, továbbá a csempészet és a vámorgazdaságok száma mindeközben 8–27 százalékkal visszaesett.

Regisztrált bűncselekmények száma (2009, 2010)

bűncselekmény	2009	2010	Változás (százalék)
Testi sértés	12 828	14 607	13,9
Emberölés*	303	310	2,3
Ittas járművezetés	10 495	9 710	-7,5
Tartás elmulasztása	2 732	3 107	13,7
Hivatalos személy elleni erőszak	582	631	8,4
Hamis tanúzás	461	588	27,5
Önbíráskodás	698	807	15,6
Visszaélés kábítószerral	3 827	4 782	25,0
Számítástechnikai rendszer elleni bűncselekmény	321	623	94,1
Kifosztás	373	1 043	276,9
Zsarolás	745	865	16,1
Rongálás	16 348	17 658	8,0
Jármű önkényes elvétele	1 903	1 936	1,7
Szerzői jogok megsértése	31 021	24 194	-22,0
Uzsora	8	113	1412,5

* Emberölési kísérletekkel együtt. Megjegyzés: A lista nem teljes (a Btk.-ban mintegy 300 bűncselekmény tényállása szerepel). Forrás: Belügyminisztérium